

TERMENI DE REFERINȚĂ

Servicii de consultanță pentru efectuarea Evaluării sociale în cadrul Proiectului Înregistrare și Evaluare Funciară

1. Descrierea proiectului

Guvernul Republicii Moldova, a primit un credit de la Grupul Băncii Mondiale - Asociația Internațională de Dezvoltare - în valoare de 30,1 milioane de euro pentru finanțarea Proiectului de înregistrare și evaluare funciară (PIEF P161238, în vigoare din ianuarie 2019), care are ca scop îmbunătățirea calității sistemului de administrare funciară și evaluarea bunurilor imobile, sporirea transparenței sistemului de impozitare a proprietății.

PIEF susține dezvoltarea investițiilor care vizează birourile guvernamentale centrale și regionale din întreaga țară ce oferă servicii la nivel național. Așa cum a fost planificat inițial, proiectul prevedea înregistrarea a circa 550.000 de terenuri private în aproximativ 290 diverse locații rurale ale țării. Delimitarea și înregistrarea terenurilor publice urma să acopere circa 308.000 de terenuri în 850 de unități (locații) administrativ teritoriale. Evaluarea proprietăților urma să aibă loc în toate cele 900 de localități din cele 32 de raioane ale Moldovei.

Proiectul constă din patru componente:

Componenta A „Înregistrarea primară a bunurilor imobile” susține înregistrarea primară/sistematică a terenurilor proprietate publică și privată din Republica Moldova și va consolida calitatea datelor deja existente în registrul bunurilor imobile. De asemenea, în cadrul acestei componente, vor fi organizate prezentări publice și campanii de informare a cetățenilor pentru a se asigura că cetățenii sunt implicați și informați cu privire la proceduri, activități și beneficii în timpul înregistrării primare masive a bunurilor imobile.

Componenta B „Evaluarea bunurilor imobile” susține extinderea sistemului de evaluare masivă pentru a include acele bunuri imobile care în prezent nu sunt evaluate, reevaluarea bunurilor imobile deja evaluate, dar care nu au fost reevaluate din 2008.

Componenta C „Consolidarea sistemului de administrare funciară” susține consolidarea sectorului funciar în Moldova prin facilitarea unui dialog politic și realizarea unei evaluări a cadrului instituțional și de reglementare, propunând îmbunătățiri acolo unde este posibil. De asemenea, încurajează dezvoltarea proceselor simplificate de afaceri și modernizarea serviciilor cadastrale prin utilizarea Tehnologiei Informației și Comunicațiilor (TIC) și susținerea dezvoltării Infrastructurii Naționale de Date Spațiale.

Componenta D „Consolidarea capacităților și managementul de proiect” susține consolidarea capacităților agențiilor și instituțiilor interesate să asigure buna desfășurare a activităților proiectului, precum și acordarea de sprijin la implementarea proiectului.

Evaluarea socială va fi efectuată în cadrul Componentei D.

Informații detaliate despre proiect sunt oferite în „Documentul de evaluare a proiectului” (PAD)¹ și Acordul de finanțare (FA)².

Agenția de Implementare a Proiectului este „Agenția Serviciilor Publice” (PSA), prin intermediul Departamentului Cadastru (Cadastru), susținută de alte agenții publice, în special de Agenția de Relații Funciare și Cadastru, Ministerul Finanțelor, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Mediului, Ministerul Justiției, Agenția Proprietății Publice, Centrul e-Guvernare, APL și instituții din sectorul public și privat care produc și gestionează date geospațiale. Unitatea de Implementare a Proiectului (UIP) este coordonată de Cadastru și asigură supravegherea tehnică, cum ar fi achizițiile, managementul financiar,

¹<http://documents.worldbank.org/curated/en/491971535859109015/pdf/Moldova-Land-PAD-08132018.pdf>

²<http://documents.worldbank.org/curated/en/253281538510180437/pdf/ITKWB532331-20189021552.pdf>

monitorizarea, evaluarea și garanțiile. Activitățile acestei misiuni vor fi supravegheate și coordonate de către Departamentul Cadastru al ASP, prin intermediul UIP care a fost înființată.

PIEF a fost elaborat în conformitate cu politicile de mediu și sociale ale Băncii Mondiale și OP 4.01 privind evaluarea mediului.

Riscurile și impactele inițiale asupra mediului și sociale ale proiectului au fost identificate în Cadrul managementului de mediu și social (ESMF) elaborat de ASP. Evaluarea inițială de mediu și socială efectuată în timpul pregătirii proiectului a identificat o serie de riscuri și obstacole, inclusiv: a) deținătorii de drepturi care utilizează terenuri a căror suprafață depășește limitele indicate în documentele oficiale; b) titularii de drepturi absenți care au emigrat în străinătate și nu și-au înregistrat drepturile sau au fost plecați pe perioade îndelungate; c) absența datelor de geo localizare și, în unele cazuri, a înregistrărilor de identificare, pentru titlurile documentate la nivel de administrație locală; d) lacune în cadrul de reglementare și lipsa instrucțiunilor procedurale pentru abordarea erorilor istorice ce țin de titluri; e) lipsa dovezilor pentru drepturi istorice (moștenitorii titularilor de drepturi decedați care nu s-au înregistrat sau ale căror documente de atribuire a terenului au fost pierdute; f) reticența/incapacitatea de a plăti taxe pentru înregistrarea drepturilor de proprietate. Proiectul s-a angajat să efectueze **o evaluare socială** în timpul implementării pentru a identifica în continuare riscurile sociale care pot reprezenta provocări pentru implementare și pentru a găsi măsuri adecvate de adaptare și atenuare.

2. Obiectivele sarcinii

Obiectivul principal al acestei evaluări sociale constă în identificarea și evaluarea riscurilor și impactelor sociale ce pot surveni în timpul implementării proiectului și analiza lacunelor și oportunităților din sistemul de administrare a terenurilor din Moldova. Evaluarea socială va avea ca rezultat elaborarea unor recomandări pentru Guvernul Moldovei privind eliminarea lacunelor existente pentru a se ajunge la nivelul standardelor internaționale. Evaluarea socială va lua în considerare, de asemenea, principiile politicii și standardelor de mediu și sociale ale Băncii Mondiale și va include măsuri pentru a face față unor posibile impacte negative ale proiectului. Această misiune va fi supravegheată și coordonată de către Departamentul Cadastru prin intermediul unității de implementare a proiectului (UIP).

3. Metodologie

Evaluarea socială trebuie să fie concepută și realizată în așa fel încât să perceapă punctele de vedere atât ale bărbaților, cât și ale femeilor beneficiari ai proiectului și să ia în considerare modurile distincte în care atât beneficiarii bărbați cât și beneficiarele femei percep și obțin informarea.

Evaluarea socială se va baza pe informații actuale, inclusiv o descriere și delimitare a proiectului și a oricăror altor aspecte asociate, precum și date de referință sociale la un nivel adecvat de detaliere, suficient pentru a caracteriza măsurile de diminuare a riscurilor identificate.

Evaluarea va evalua riscurile potențiale și impactele sociale care pot afecta grupurile sociale dezavantajate și/sau vulnerabile; examina alternativele de proiect; identifica oportunități de sporire a impactului pozitiv al proiectului.

Evaluarea socială va capta sugestiile sau reclamațiile relevante ale beneficiarilor proiectului și va fi structurată pentru a răspunde la următoarele întrebări:

Dacă au fost sau nu evitate/atenuate riscurile sociale identificate inițial?

Dacă au apărut sau nu noi riscuri sociale și care sunt măsurile pentru a le evita/atenua?

Dacă nevoile persoanelor și gospodăriilor vulnerabile, care pot fi limitate funcțional în capacitatea lor de a participa la consultări și la luarea deciziilor, au fost adaptate la noile circumstanțe și dacă ei au înțeles care sunt beneficiile și oportunitățile oferite de proiect?

Rezultatele evaluării sociale vor fi utilizate pentru a ghida îmbunătățirea ulterioară a activităților sociale ale Proiectului.

Geografie. Consultantul va elabora și implementa o evaluare socială complexă în 10 localități din diferite regiuni ale Republicii Moldova unde au fost finalizate lucrările cadastrale în cadrul Proiectului și unde Consiliul Local a aprobat documentația cadastrală.

Mărimea eșantionului respondenților nu trebuie să depășească eroarea totală de eșantionare de +/- 4% (nu mai puțin de 500 de respondenți)

Lista localităților va fi stabilită de către Departamentul Cadastru și transmisă Consultantului după semnarea contractului.

Metode. Consultantul va efectua cercetări pentru a identifica și revizui cadrul de reglementare actual care guvernează activitățile de proiect, inclusiv orice cercetări și rapoarte concludente, elaborate de o parte terță privind aspectele sociale ale înregistrării terenurilor în Moldova și va descrie în detaliu lacunele și provocările asociate cu implementarea acestui cadru. Consultantul va analiza, de asemenea, informațiile privind implicarea părților interesate și reclamațiile colectate în cursul implementării proiectului și va evalua cauzele principale ale preocupărilor părților interesate. Consultantul va desfășura interviuri față în față și discuții focus grup cu exemple de părți interesate în fiecare din cele 10 localități, utilizând instrumente de cercetare adecvate.

Evaluarea socială va colecta informații pentru a aprecia opiniile și atitudinile beneficiarilor față de activitățile din Componenta (A) a Proiectului. Evaluarea socială va include, de asemenea, analiza informației privind natura contestațiilor depuse în cadrul proiectului pentru a identifica categoria de probleme reflectate de persoanele afectate de proiect în timpul implementării proiectului.

Consultantul va folosi diverse metode de anchetă (interviuri față în față, anchete telefonice asistate de computer, interviuri telefonice, interviuri web asistate de computer etc.) sau o combinație a acestora pentru a atinge obiectivul acestei sarcini și se va axa spre populația din mediul rural și urban care a beneficiat de intervențiile proiectului. Soluțiile tipului de cercetare și metodele trebuie propuse de Consultant în faza de inițiere a contractului.

Este necesar să se pună un accent deosebit pentru a asigura o analiză adecvată a datelor dezagregate în funcție de sex, a grupurilor sociale vulnerabile, a particularităților etnice, lingvistice, a nivelului de educație etc. Mai mult, este important să se analizeze atât experiența reală, cât și experiența percepută a grupurilor chestionate.

În oferta tehnică, Consultantul va propune abordarea metodologică (de exemplu numărul de chestionare, grupuri țintă, probleme de eșantionare și/sau stratificare) care va aborda în mod adecvat riscurile sociale și alte riscuri menționate anterior.

Consultantul va propune metode alternative de colectare a datelor pentru a completa metodele de evaluare. Agenția Servicii Publice va lua în considerare o combinație de tehnici de colectare a datelor în care datele contribuie la obiectivele misiunii. Cu toate acestea, justificarea oricărei tehnici de colectare a datelor ar trebui să fie legată în mod clar de fezabilitatea, validitatea și rentabilitatea acesteia și ar trebui să fie clar modul în care analiza va asigura coerența, siguranța și valabilitatea analizei.

Pe baza metodei de colectare a datelor, planului de analiză și planului de colectare a datelor de teren care urmează să fie furnizate în Raportul inițial, Consultantul va dezvolta instrumente de anchetă și/sau orice alte tipuri de instrumente de colectare a datelor sau protocoale utilizate (de exemplu, protocoale Focus Group sau protocoalele informatorilor cheie/interviuri semi-structurate etc.) pentru a implica beneficiarii proiectului în răspunsul la obiectivele cheie de evaluare și întrebări.

Instrumentele de evaluare vor fi elaborate în limba română și rusă.

Metodele de colectare a datelor vor fi adecvate din punct de vedere cultural și vor lua în considerare factorii de gen. Instrumentele de evaluare și programul de evaluare pe teren vor fi înaintate Agenției Servicii Publice pentru revizuire și aprobare înainte de începerea lucrărilor pe teren.

Interviurile se vor desfășura în limba maternă a beneficiarului Proiectului (română sau rusă).

4. Sarcini și livrabile

Obiectivele imediate ale sondajului și ale analizei bazate pe rezultatul obținut sunt următoarele

Sarcina 1. Efectuarea unei evaluări suplimentare a riscurilor sociale legate de implementarea proiectului, în special, riscurile și măsurile de atenuare corespunzătoare, astfel cum sunt prevăzute în Planul de management al impactului social (SIMP), jurnalul de remediere a reclamațiilor proiectului, precum și riscurile detaliate identificate în Cadrul de management de mediu și social.

Sarcina 2. Identificarea de noi riscuri sociale și măsuri de evitare/atenuare a acestora.

Sarcina 3. Identificarea gospodăriilor vulnerabile din proiect (de exemplu, gospodăriile sărace, conduse de femei, persoane în vârstă, gospodăriile aparținând unor minorități etnice, persoane cu dizabilități, etc.) și evaluarea riscurilor de implementare a proiectului pentru gospodăriile vulnerabile și pregătirea măsurilor de atenuare pentru a sprijini gospodăriile vulnerabile.

Sarcina 4. Efectuarea unei analize juridice și instituționale a sistemului de cadastru pentru a identifica lacunele și oportunitățile pentru un proces mai incluziv din punct de vedere social.

Sarcina 5. Efectuați o analiză comparativă a legislației naționale în domeniul cadastral și a Standardelor de mediu și sociale ale Băncii Mondiale.

Livrabile:

Consultantul va prezenta următoarele livrabile:

Raportul inițial, (se depune în termen de o lună de la încheierea contractului) constituie o descriere detaliată a domeniului de aplicare a misiunii și a planului propus de colectare și analiză a datelor. Raportul inițial trebuie să includă și un plan de lucru într-un format grafic.

Raportul inițial va descrie unitățile de eșantionare, inclusiv orice grupare sau stratificare. Raportul inițial trebuie să descrie, de asemenea, metodologia cercetării, incluzând, dar fără a se limita la obiective de cercetare, ipoteze și indicatori, cartografierea părților interesate, rațiuni de eșantionare, descrierea metodelor de cercetare și chestionare.

Pentru a pregăti Raportul inițial, Consultantul trebuie să fie familiarizat cu Politicile și Standardele Băncii Mondiale și cu documentele cheie ale proiectului, cum ar fi: Documentul de Evaluare a Proiectului (PAD), Cadrul de management de mediu și social (ESMF); Planul de management al impactului social (SIMP).

Consultantul poate avea nevoie, de asemenea, să obțină informații de la Agenția Servicii Publice (Departamentul Cadastru) și, prin urmare, trebuie să planifice și să organizeze sesiuni de discuții cu personalul cheie al Departamentului Cadastru.

Pe baza cunoștințelor acumulate în timpul revizuirii documentelor și a discuțiilor cu personalul DC, Consultantul va propune o abordare integrată a evaluării sociale, asigurând și un echilibru adecvat de gen/etnic/dizabilități/vârșnici al persoanelor incluse în evaluare.

Consultantul trebuie să informeze Agenția Servicii Publice despre progresele înregistrate în domeniu și despre posibilele provocări întâlnite pe parcursul procesului de evaluare socială în domeniu. În cazul unor provocări pe care Consultantul nu le poate rezolva, Consultantul va informa imediat Agenția Servicii Publice pentru ca aceasta să-l poată sprijini pe Consultant, după caz.

La finalizarea lucrărilor de teren, Consultantul va prezenta concluziile preliminare Agenției Servicii Publice. Aceasta se poate face într-un format de prezentare PowerPoint sau printr-un alt mecanism convenit cu Agenția Servicii Publice.

Raportul inițial va fi consultat și aprobat de Banca Mondială.

Raport final, care va include analiza riscurilor sociale, analiza decalajelor și mecanismele de atenuare aplicate evaluate în cadrul sarcinii, rezultatele evaluării chestionarelor; descrierea riscurilor sociale nou identificate (dacă există), propuneri pentru îmbunătățirea managementului riscurilor (de exemplu, formarea și întărirea capacităților profesionale ale specialiștilor, recomandări către Guvern pentru reforme de politici sau ajustări la instrumentele legale existente, evaluarea legislației naționale în domeniul funciar și indicarea

decalajelor existente între legislația națională și cerințele sociale și de mediu ale BM; etc.)– vor fi prezentate cu maximum 3 săptămâni înainte de expirarea termenului contractului.

Rapoartele vor fi transmise Agenției Servicii Publice (Departamentul Cadastru) în formă scrisă și electronică, în limba română și engleză.

5. Calificări

5.1. Compania de consultanță

Ofertații interesați, vor prezenta portofoliul companiei, prin care vor demonstra corespunderea pentru următoarele criterii de calificare:

- Experiență în activitatea de evaluare/cercetare sociologică, realizare de sondaje de minim 5 ani.
- Experiență în tehnici aplicative de cercetare calitativă și cantitativă cu capacitate în gestionarea datelor și statisticilor (Ofertații vor prezenta lista sondajelor/cercetărilor realizate, structurate pe tipuri de tehnici folosite pentru ultimii 5 ani (de menționat eșantionul))
- Experiență demonstrată în ultimii cinci ani în organizarea și efectuarea de sondaje la nivel local sau regional a gospodăriilor din Republica Moldova (cel puțin 5 sondaje) și cel puțin 2 (două) sondaje la nivel național; (Ofertantul va prezenta lista sondajelor/ cercetărilor/ studiilor efectuate, finalizate, pentru ultimii 5 ani, cu specificarea beneficiarilor, inclusiv a persoanelor de referință, tehnicii specifice aplicate, nivelului de evaluare/ eșantionului, termenul planificat de realizare, termenul efectiv realizat, link-ul studiului după posibilitate);
- Capacitate și experiență demonstrată în planificarea și organizarea logisticii evaluărilor și dovezi de obținere a rezultatelor în timp util;
- Disponerea de baza materială și tehnică pentru prestarea serviciilor: colectori de date, personal de supraveghere și persoane pentru introducerea de date;
- Experiența anterioară în implementarea sarcinilor în cadrul proiectelor finanțate de donatori;
- Experiența în înțelegerea incluziunii/excluziunii sociale a grupurilor care sunt supuse riscului de a fi marginalizate în Moldova.

Notă: Ofertații vor menționa contractele de prestare de servicii similare/actele de predare-primire, sau/și scrisori de recomandare din ultimii 5 ani, finalizate cu succes precum și vor descrie tehnicile aplicate, capacitatea de gestionare a datelor statistice, experiența în desfășurarea studiilor axate pe grupurile care sunt supuse riscului de a fi marginalizate , precum și altă informație relevantă sarcinii și a criteriilor de calificare, prin care se dovedește prestarea serviciilor în timp/ fără obiecții din partea beneficiarilor. Beneficiarul poate solicita actele doveditoare pentru verificarea veridicității informației.

5.2. Echipa și personal cheie

Prestatorul asigură că următorul personal cheie este disponibil pentru această misiune:

- **Managerul de proiect de sondaj (lider de echipă)** va fi responsabil de gestionarea generală a sarcinii în numele Prestatorului și servește ca punct unic de contact pentru orice întrebări legate de activitățile din cadrul Termenilor de referință. El/Ea ar trebui să aibă un grad avansat sau echivalent în științe sociale, în special în economie și/sau statistică. Cinci ani sau mai multă experiență în efectuarea de sondaje și cercetări în Moldova sau alte țări în curs de dezvoltare. El/ea trebuie să aibă o bună cunoaștere a limbii române și ruse și, în mod ideal, să stăpânească limba engleză.
- **Coordonator/expert de lucru pe teren:** Este necesară o experiență minimă de 3 ani în evaluări/sondaje mari la nivel de gospodărie. Preferabil experiență în sondaje în care datele sunt introduse concomitent cu procesul de interviu; rate înalte de răspuns/finalizare în sondajele gospodăriilor, experiență în ratele răspunsurilor documentate și verificări la fața locului după enumerare, experiență în crearea de

identificatori pentru a examina respondenții; experiență în sistemele de introducere a datelor pentru datele sondajului.

- **Intervievatorii de teren** ar trebui să aibă cel puțin o diplomă de liceu, bune abilități de comunicare și să cunoască fluent limbile română și rusă.

Toate activitățile desfășurate de personalul consultantului în conformitate cu ToR vor fi gestionate de liderul echipei. Liderul echipei se va ocupa de: i) negocierile cu Clientul; ii) coordonarea generală, supravegherea și controlul activităților implementate în temeiul ToR; iii) elaborarea și coordonarea cu Clientul a unui plan de acțiune detaliat pentru fiecare etapă a îndeplinirii ToR; iv) pregătirea și transmiterea tuturor rapoartelor și cerințelor de raportare către Client; v) cooperarea cu Clientul și alte părți interesate pentru executarea cu succes a ToR și orice alte aspecte.

După caz, consultantul va implica și alți specialiști care să fie disponibili atunci când este necesar (pentru sarcini pe termen scurt, mediu și lung) cu experiență relevantă pentru a îndeplini sarcinile și a asigura nivelul de efort descris.

Metoda de selectare

Procedura de selectare se va desfășura în conformitate cu Regulamentul Băncii Mondiale privind Achizițiile pentru debitorii Proiectelor de Investiții (iulie 2016, revizuit noiembrie 2017).

6. Durata misiunii

Perioada estimată de efectuare a sarcinii este de patru luni